Herbouwd Domschip in het groene gras

In reactie op de beleidsschets Utrecht doelbewust naar de toekomst (dec. 1971) hebben J. B. A. Terlingen en G. M. J. Engelbregt B en W een geschrift aangeboden onder de titel De toekomst van Utrechts oude binnenstad. Hierin vatten zij niet slechts het oude plan weer op om het middenstuk van de Domkerk te herbouwen, maar suggereren zij tevens rondom de hernieuwde kerk naar Engelse trant een groot gazon aan te leggen.
De schrijvers gaan ervan uit dat Hoog Catharijne en de Uithof een eigen hoofdfunctie krijgen, waarnaast voor de oude binnenstad een specifieke functie ontstaat: nl. als een cultuurhistorisch centrum van de eerste orde.
Als centraal punt zien zij het Domplein, met in de kapellen en beuken van het herbouwde schip een Bourgondisch museum. De noordwand van het plein zou moeten verdwijnen tot aan de achterzijde van het Oudkerkhof, zodat zelfs de muurresten van het Romeinse castellum weer verschijnen. Genesteld in een fraai gazon, zullen deze goed tot hun recht komen. Wandelpad, terrasjes en banken completeren dit beeld.
De huizenrij aan de zuidkant van de Domtoren mag eveneens verdwijnen en liefst ook het universiteitsgebouw, dat in zijn would be renaissance detoneert. Het plein zou in het zuiden dan reiken tot de Trans. In contact gebracht met verscheidene aantrekkelijke straten en monumenten zou het Domplein kunnen gaan fungeren als een magnetisch centrum van hoge kwaliteit, aldus de briefschrijvers.
Ter versterking van dit centrum willen zij een aantal nevenkernen creëren rondom de Middeleeuwse kerkgebouwen in de buurt, die toch al worden of zijn gerestaureerd. Het huis Zoudenbalch is in deze gedachte voorbestemd tot een museum, dat het leven van bekende Utrechters belicht als zuster Bertken, Anna Maria van Schurman, Everard Meyster en Belle van Zuylen.
Wat mij treft in deze schets is de hevige liefde voor de oude binnenstad, waarbij de minutieuze Engelse zorg voor kathedralen dient als de strohalm om zich aan vast te klampen. Helaas (in dit opzicht) wonen wij niet in Engeland en zijn onze bouwtradities niet de Britse. Het plan, hoe sympathiek ook, lijkt mij daarom niet te realiseren. Hoog Catharijne zie ik - in tegenstelling tot de beide scribenten - wel degelijk als een gevaar.

K.

De Heus

Naar aanleiding van het artikel in Oud Utrecht van februari jl. „De Heus, Sluishoef onder De Bilt en een rechtssymbool", van de heer H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp, deel ik mee dat een Herbert de Heus in november 1630 bij de classis Amersfoort verzoekt gerecommandeerd te worden als schoolmeester te Maartensdijk. Hij zet zijn handtekening in het formulierboek van die classis, maart 1631 als schoolmeester van Eemnes Binnendijks. November 1636 wordt hij aangesteld te Bunschoten. Augustus 1644 verzoekt hij geëxamineerd te worden om als predikant naar Oost- of West-Indië te worden uitgezonden; hij preekt voor de classis uit Joh. 5 : 14 en men is redelijk tevreden (Acta classis Amersfoort).
In het archief van de classis Utrecht nr. 5 ligt onder de ingekomen stukken een brief over hem van 2 november 1630. Hierin zegt zijn broer dat Herbert de Heus in moeilijkheden is gekomen door de vijand en de frontieren moet schouwen (schuwen), welk men uit zijn mondelinge narre het best zal kunnen verstaan.
In de Acta classis Amersfoort van november 1630 wordt vermeld dat hij een gewezen schoolmeester uit de Bommelerwaard is, verdrieven door „die van Breda". Een enkele maal is zijn naam als Geus in plaats van Heus geschreven.

E. P. Polak-de Booy

Het bestaan van de oude schoolmeester-predikant Herbert de Heus anno 1630 was mij totaal onbekend. Het gegeven biedt echter kansen verder te zoeken naar de stamreeks en de herkomst van dit geslacht. Opvallend is dat zowel te Zoelmond als te Schalkwijk in de eerste decennia van de achttiende eeuw de naam Herbert in dit geslacht voorkomt.
Te Erichem komt als vader in het doopboek Herbert Dercksen de naam De Heus voor op 6 maart 1690.

H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp